

UNDER HJELMENE

Nr. 2/2021

Avisen om byggeriets arbejdsmiljø

2
Arbejdsmiljøpuljen

Støtte til hjælpemidler

4
DeBatMan

Hvis skyld var det?

8
I sjakket:

Hvad er meningen?

13
Ny opfindelse

Stigeholder

Hvad kan ulykkerne lære os?

De seneste godt 30 år har antallet af årlige ulykker i bygge- og anlæg ligget ret konstant i forhold til antallet af årsværk i branchen. Dermed har mange gode bestræbelser på at knæk-

ke ulykkeskurven endnu ikke for alvor båret frugt.

I temaet for denne udgave af Under Hjelmene ser vi nærmere på, hvordan vi kan lære af ulykker og

hændelser, så vi med større sikkerhed kan forhindre gentagelser. Det kræver blandt andet vilje og systematik. Brug temasideerne og resten af indholdet i avisen til at skabe et mere sikkert ar-

bejdsmiljø i virksomheden. Vi er alle interesserede i at have en arbejdsdag uden ulykker.

God fornøjelse med avisen.

AF MORTEN BROE BICHEL

**AVISEN
ER
GRATIS**

Under Hjelmene er en gratis avis, der udgives i fællesskab af 3F og DI Byggeri.

Du kan få sendt lige så mange aviser, du vil, direkte til virksomheden.

Du skal blot gå ind på Under Hjelmenes hjemmeside på www.under-hjelmene.dk, hvor du kan bestille aviser og blive tilføjet vores abonnementsliste.

Vakuumsugeren i aktion

Jakob og Jesper i gang med ansøgningen til Arbejdsmiljøpuljen

Mørtelsæk løftes med vakuumsuget.

Ny arbejdsmiljøpulje

En helt særlig solstråle-historie!

Der er bare nogle historier, som trækker smilet helt om på den anden side af ørene. Dette er en af dem. Den handler om Arbejdsmiljøpuljen, et murerfirma fra Hvidovre og en række tunge løft, som kunne undgås med det rigtige tekniske hjælpemiddel.

I forbindelse med en større renovering på Østerbro i København, løb murervirksomheden TH Mur & Fliser ind i en udfordring med forholdsvis store mængder af mørtelsække, som løbende skulle løftes over til en tvangsblender. Derfor tog murermester Jakob Nordvang Jensen fra

virksomheden kontakt til Byggeriets Arbejdsmiljøbus for at høre, hvordan sagen skulle gribes an.

Konsulent Jesper Nielsen fra Bam-bus var ikke et øjeblik i tvivl om, at pilen pegede direkte mod Arbejdsmiljøpuljen, som giver mulighed for op til 80 pct. økonomisk støtte til lejeudgiften for afprøvning af tekniske hjælpemidler i virksomheder med op til 50 ansatte.

Ansøgning

Efter at have lokaliseret en virksomhed, som var parat til at udleje lige præcis den vakuumløfter, som TH Mur

& Fliser havde brug for til opgaven, fik Jakob og Jesper udfyldt støtte-ansøgningen på Arbejdstilsynets hjemmeside. En, efter Jakob Nordvang Jensens udsagn, ret overkommelig opgave.

Og efter få ugers ventetid kom svaret: Ja til støtte til leje af vakuumsugeren.

Brug det!

Under Hjelmene var med ude på pladsen, da suget blev sat i sving med mørtelsækkene, og der er ingen tvivl om, at det giver god mening i forhold til opgaven. Hele historien er også dokumenteret i en lille film, som er med til at øge

kendskabet til Arbejdsmiljøpuljen. Skan evt. QR-koden her på siden for at se filmen. På samme måde medvirker både Jakob og Jesper i en episode af Under Hjelmene podcast, hvor vi går lidt mere i detaljen med, hvordan du kan anvende Arbejdsmiljøpuljen. Og det er bare med at komme i gang! Der er over de næste tre år afsat en årlig pulje på 105 millioner kroner – og der står "godt arbejdsmiljø" på dem alle sammen.

Og i øvrigt skulle vi hilse fra konsulenterne i Byggeriets Arbejdsmiljøbus: De hjælper meget gerne med ansøgningen.

AF MORTEN BROE BICHEL

Her kan du høre en episode af Under Hjelmene Podcast, som handler om Arbejdsmiljøpuljen. Podcasten indeholder en detaljeret gennemgang af, hvordan du kan anvende puljen – og hvordan du søger. Skan QR-koden og hør podcasten.

Her kan du se filmen om ansøgningen til Arbejdsmiljøpuljen. Skan QR-koden og se mere.

UNDER HJELMENE

Under Hjelmene er byggebranchens avis om arbejdsmiljø. Bladet er et samarbejde mellem DI Byggeri og 3F, og det er finansieret af Bygge- og Anlægsbranchens Udviklingsfond. Har du forslag til næste nummer af Under Hjelmene, så send en mail til Morten Broe Bichel på mb@kombic.dk. Udgivelsesdato: 1. december 2021 Redaktionen afslutning: 10. november 2021

Redaktionen:

Britta Marie Mørk Johansen	DI Byggeri	Jesper Krag Christiansen	Byggeriets Arbejdsmiljøbus
Flemming Hansen	3F	Morten Broe Bichel	Chefredaktør
Ib Nielsen	3F	Mette Møller Nielsen	Ansvarshavende redaktør, DI Byggeri
Pia Enemærke Becker	HMM A/S	Rosendahls	Layout og design
Linda Hansen	Petri & Haugsted A/S	Rosendahls	Tryk, 70g offset
Lene Hesseldal Christensen	Barslund A/S	Oplag	38.000
Carsten Bisgaard	Icopal		
Lars Kjøller-Block	A. Villadsen A/S		
Brian Frederik Dravnfeldt	Enemærke & Petersen A/S		
Lisbeth Rud Hansen	Byggeriets Arbejdsmiljøbus		

Dialogfilm om arbejdsmiljøudfordringer

Filmen "Arbejdsmiljø set fra egen hjelm" følger to medarbejdere i en periode på tre uger, hvor de samarbejder om forskellige opgaver. Mere end 100 timer med Go-Pro-kameraer er klippet ned til 14 minutters inspirationsvideo om otte forskellige og vigtige arbejdsmiljøtemaer:

Instruktion og tilsyn, Tunge løft og bæring; Orden og ryddelighed; Kommunikation på byggepladsen; Tekniske hjælpemidler; Skærende værktøj; Støj – og Støv.

Filmen ligger på YouTube – og den kan ses, hvis man skriver "Arbejdsmiljø set fra egen hjelm" – eller hvis man skanner

QR-koden her. Se evt. filmen med henblik på at få en dialog om sikkerhedskulturen i virksomheden. Den giver masser af mulighed for at tage nogle gode snakke om arbejdsmiljø.

Hvor går grænsen?

BESKYT DIN ARBEJDSPLADS OG DIT JOB MOD SEKSUEL CHIKANE

Hvor går grænsen?

Arbejdsmarkedets parter og Arbejdstilsynet står bag kampagnen "Hvor går grænsen?", der handler om at beskytte din arbejdsplads og dit arbejdsmiljø mod seksuel chikane.

Seksuel chikane skal tages alvorligt på alle arbejdspladser. Dialog er vejen frem, hvis vi skal seksuel chikane, grænseoverskridende og krænkende adfærd på arbejdspladsen til livs. Tag derfor snakken om, hvor grænsen går på jeres arbejdsplads.

Se evt. mere ved at skanne QR-koden.

UNDER HJELMENE

Når vi sender Under Hjelmene ud i fremtiden ...

... vil det være til virksomhedens hovedadresse. Derfor skal I selv sørge for at få aviserne fordelt til byggepladserne. Den nye distribution sker som klimatiltag – og for at undgå ressourcspild.

Husk: Avisen er stadig gratis!

Tak, fordi I fortsat vil læse om det gode arbejdsmiljø.

Konkurrence om anhugning

Vi har efterlyst nye løsninger til anhugning af betonelementer.

Og der er meldt en god anhugningsløsning ind til redaktionen. Tak for den. En gave er på vej til vinderen.

Hermed løsningen fra Jesper T. Nyborg:

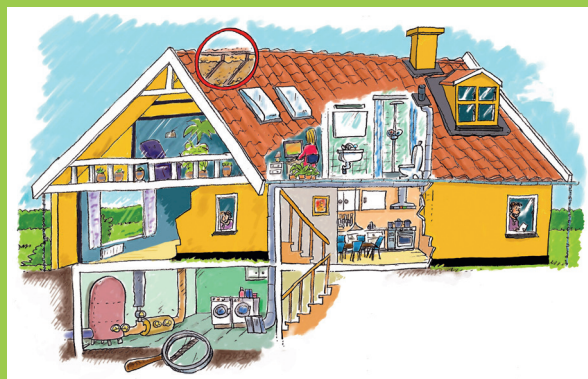
Til Under Hjelmene, For at øge sikkerheden ved anhugning af huldæk på lastbil, har vi til en kunde lavet et kranbart rullestillads med gelænder på den ene side samt nem adgang via en trappen i enden.

Stilladset kan kranes hen til lastbilen eller rulles afhængigt af afstanden og forholdene på byggepladsen.

Renover-sikkert.dk er din adgang til viden om sikker renovering

Håndværkere, der udfører renovering og nedrivning af ældre bygninger, kan blive udsat for sundhedsskadeligt støv, fibre og dampe fra gamle byggematerialer. Derfor tilbyder Branchefællesskabet for Arbejdsmiljø i Bygge & Anlæg et væld af viden på hjemmesiden www.renover-sikkert.dk, hvor man på en visuel og overskuelig måde kan finde oplysninger om stofferne og de byggematerialer, de forekommer i, god praksis for forundersøgelser og sikker og forsvarlig udførelse. Skan QR-koden her for at se mere.

DeBatMan

Her på siden vil vi gerne opleve en levende debat om arbejdsmiljøet på byggepladserne. Brok vil blive accepteret, men kun hvis det følges op af konkrete forslag til forbedringer.

Så fat pennen, computeren eller telefonen og kom med din mening i DeBatMan. Skriv til Under Hjelmene via vores hjemmeside www.under-hjelmene.dk

Hvis skyld var det? – Det var ikke min skyld – Det var min egen skyld – skyld med skyld på!

Skal der placeres skyld, når vi skal finde ud af, hvorfor ulykken skete?

Det kan være svært at holde sig fra de nemme konklusioner, når en arbejdsulykke skal analyseres.

Det er så nemt at sige eller tænke:

- Du var sgu da også bare en klovn -
- Sikken en idiot jeg var, det var helt sikkert min egen dumhed, der var skyld i den ulykke.

Det, der er vigtigt, når en ulykke skal analyseres, er IKKE at placere skyld, men at finde ud af præcis hvad der skete, hvorfor det skete og til slut at finde

de ud af, hvordan man kan undgå, at en lignende ulykke sker igen. Altså hvordan forebygges ulykker i virksomheden - i stedet for at slå hinanden oven i hovedet med skyld.

Når nogen udbryster: "Det var min egen skyld, og så snakker vi ikke mere om det", så bremser alt undersøgende arbejde og ulykken betragtes i værste tilfælde som et hændeligt uheld, der ikke kan forebygges.

Alle ulykker kan forebygges, hvis der graves dybt nok efter årsagen til ulykken, så spørg hellere en gang for meget end en gang for lidt: - hvorfor?

Tag debatten i sjakket om jeres seneste arbejdsulykke, og find ud af hvorfor det skete, og ikke hvis skyld det var – så finder I sandsynligvis ud af, hvordan I kan undgå det gentager sig og derved også undgå at en kollega igen kommer til skade.

AF PIA ENEMÆRKE BECKER

VOXPOP

Stefan Bækgaard, Struktør og arbejdsmiljørepræsentant i HHM

Når en ulykke sker, hvad mener du så er det vigtigste at finde ud af bagefter?

Det handler om at finde ud af, hvorfor det skete.

Standse arbejdet og tale opgaven igennem, analysere hvordan det skete, og hvordan vi kan undgå, det sker igen.

Hvordan forebygger I, at ulykker gentager sig i din virksomhed?

Vi analyserer, hvad der skete og videndeler til alle i virksomheden på vores app, og taler alvorlige hændelser igennem i vores Arbejdsmiljøudvalg.

Kemisk risikovurdering – en af mange måder

FÅ
LÆST
OP

I HHM er instruktionen til den kemiske risikovurdering en video, og den skriftlige risikovurdering kan alle se på virksomhedens app – under arbejdsmiljø.

Hvordan gør vi, når vi skal udarbejde en kemisk risikovurdering i stedet for som tidligere en APB (Arbejdsplads Brugsanvisning). Ja der er faktisk metodefrihed, hvilket er både godt og ondt.

'Det gode' består i, at den enkelte virksomhed, kan udarbejde en risikovurdering, der passer præcist til de stoffer og materialer, der bruges i virksomheden og risikovurderingen kan målrettes egne medarbejdere og egne arbejdsprocesser.

'Det onde' ved metodefriheden er: Find selv ud af det - der findes kun meget få skabeloner, der lige kan googles, som vi derefter bare kan lægge virksomhedens logo ind over.

Frustrationerne

Især 'det onde' har givet temmelig mange frustrationer i HHM, for selvfølgelig er virksomheden tilknyttet en kemidatabase, men den kemiske risikovurdering, der kan trækkes ud af databasen, rammer helt ved siden af medarbejderne. Tømrere, murere, betonere og VVS'ere er ikke kemikere og derfor skal deres kemiske risikovurdering ikke være fyldt med kemiske betegnelser og anden akademisk tilgang. For så bliver den aldrig brugt til noget som helst.

HHM valgte til sidst at udarbejde den kemiske risikovurdering selv. Så måtte det briste eller bære, når Arbejdstilsynet så den første gang. Ind til videre har det båret – og instruktionen blev en film, lagt ud til alle medarbejdere på HHM app'en. Du kan se filmen ved at scanne QR koden i den lyseblå boks i toppen af denne side.

Del løsningerne

De gode, lettilgængelige ideer skal deles i branchen, så færre virksomheder oplever kemisk-risikovurdering-frustrationen og så endnu flere håndværkere kan bruge den kemiske risikovurdering i situationen, hvor de står med et kemisk produkt, og skal vælge handsker, briller, førstehjælpsgrej, mindre farlige produkter (hvis muligt) - eller vide om de har brug for et kursus.

AF PIA ENEMERKE BECKER

BFA Bygge & Anlæg: Kemisk Risikovurdering

Branchefællesskabet for Arbejdsmiljø i Bygge og Anlæg har lavet materialer om kemisk risikovurdering. Du kan se dem ved at skanne QR-koden her.

Anvendelse Produkt QR-kode/link SDS*	Farlighed Faremærker	Uddannelseskrav	Værnemidler	Førstehjælp	Udsættelse / Eksponering	Bemærkning
Den kemiske risikovurdering af opdelt i anvendelsesområder og de produkter, der anvendes i området er risikovurderet samlet.						
Der er link til det enkelte produkts sikkerhedsdatablad (SDS) og ligeledes en QR kode, der ved scanning viser SDS.						
Produktets farlighed er angivet på en GRØN-GUL-ROD skala (hvor grøn er mindst farlig) og faremærkerne er angivet.						
Uddannelseskrav, værnemidler og førstehjælp er angivet.						
Anvendelsesområderne er:						
<ul style="list-style-type: none"> • AFFEDTNING • HÅNDEINFEKTION • ASFALT/VANDTÆTNING • TILSÆTNING TIL MØRTEL • TILSÆTNING TIL MØRTEL SIKA-Produkter • BRÆNDSTOF TIL MASKINER • PRODUKTER MED CEMENT • CURING OG FORMOLIE • FORSEGLING • SKUM TIL FUGNING OG TÆTNING • KLÆBEANKRE • LIM TIL PVC • MØRTEL • SMØREFEDT • SMØREMIDDEL • SMØREOLIER • SPRAYMALING (til markering) • SPRINKLERVÆSKE 						

Anvendelse Produkt QR-kode/link SDS*	Farlighed Faremærker	Uddannelseskrav	Værnemidler	Førstehjælp	Udsættelse / Eksponering	Bemærkning
SKUM TIL FUGNING OG TÆTNING Svanemærket Hilti byggeskum CF-I CTS Link til SDS Isocyanatfri Byggeskum 580 Link til SDS Bygma NBS skum Link til SDS	Hilti CF-I CTS og Byggeskum 580: Bygma NBS skum 	JA Bygma NBS skum Kræver epoxyuddannelse	 * Kun ved dårlig ventilation	JA* Indånding: Sørg for frisk luft ro. Tilkald ambulance ved bevidstløshed Hudkontakt: Vask med vand og sæbe evt. hudrensning Øjenkontakt: Fjern evt. kontaktlinser. Skyl med lunken vand 20-30°C. Søg læge. Indtagelse: Skyl munden med vand, drik vand undgå opkast. let vejtrækning, tilkald ambulance	Lav Sjældent Medium Ugentligt X Høj Dagligt	HVOR det er teknisk muligt skal anvendes Byggeskum 580 eller Hilti CF-I CTS skum. Undgå, at opbevare skum ved høje temperaturer Fx i en solvarm container på byggepladsen

Anvendelse Produkt QR-kode/link SDS*	Farlighed Faremærker	Uddannelseskrav	Værnemidler	Førstehjælp	Udsættelse / Eksponering	Bemærkning
CURING Mastercure 127 Link til SDS OG FORMOLIE Masterfinish RL 211 Link til SDS Peri Bioclean Link til SDS	Ingen faremærkning	NEJ Mestersvend eller formand skal dog særligt instruere lærlinge	 * ved dårlig ventilation brug filter ABEK	JA* Indånding: Sørg for frisk luft. lægehjælp Hudkontakt: Vask med store mængder vand, ved irritation; søg læge Øjenkontakt: Fjern evt. kontaktlinser. Skyl med vand i 15 minutter. kontrol hos øjenlæge læge. Indtagelse: Skyl munden med store mængder vand undgå opkast	Lav Sjældent Medium Ugentligt X Høj Dagligt	Mulig substitution: Formolie: Masterfinish kan erstattes med Peri Bioclean Det er langt mindre kritisk ved kontakt med hud og øjne

Eksempel på kemisk risikovurdering - HHM

Når Byggeriets Arbejdsmiljøbus kigger forbi

Hvad er Byggeriets Arbejdsmiljøbus

Byggeriets Arbejdsmiljøbus er en mobil konsulentttjeneste med fokus på den forebyggende arbejdsmiljøindsats. Udstyret med hver sin genkendelige arbejdsmiljøbus og sloganet: "Få arbejdsmiljøet til at køre" er de regionale konsulenter på talrige besøg på byggepladser og i virksomheder hvert eneste år. Bam-Bus er etableret i 2008 af DI Byggeri, Fagligt Fælles Forbund, Blik- og Rørarbejderforbundet, Dansk El-Forbund, Dansk Metal og BJMF. Efterfølgende er samarbejdskredsen udvidet med: Danske Isoleringsfirmaers Brancheforening, Dansk Håndværk, Kooperationen, Bygherreforeningen i Danmark samt Glarmesterlauget.

Er du i tvivl om, hvad du kan bruge konsulentttjenesten til, så læs om det lige her!

Først og fremmest arbejder Byggeriets Arbejdsmiljøbus for at skabe et sikkert og sundt arbejdsmiljø på byggepladsen og i virksomheden. Det sker ved løbende samarbejde, dialog og ved følge op på henvendelser med viden og sparring. Og ikke kun, når konkrete udfordringer skal løses, men også når der skal arbejdes mere systematisk med den forebyggende arbejdsmiljøindsats. Derfor medvirker Bam-Bus gerne, når:

- Der skal arbejdes med holdninger, sikkerhedskultur og arbejdsmiljøadfærd.
- Arbejdsmiljøorganisationen skal udvikles.
- Den årlige arbejdsmiljødrøftelse skal gennemføres.

- Der skal laves arbejdspladsvurderinger (APV).
- Virksomheden skal vælge arbejdsmiljørepræsentant (AMR).
- Der skal laves ansøgninger til fx Arbejdsmiljøpuljen.
- Der skal bruges materialer om arbejdsmiljø fra fx Branchefællesskabet for Arbejdsmiljø i Bygge & Anlæg (BFA-BA), Arbejdstilsynet eller andre.
- Der er behov for input til valg og brug af tekniske hjælpemidler.
- Der skal anvises digitale løsninger til det forebyggende arbejdsmiljøarbejde.
- Der er behov for sparring i forhold til at forstå de regler og pligter, man er underlagt.

Gratis

De fleste arbejdsmiljørepræsentanter, sikkerhedsledere og virksomhedsledere oplever, at de får et tæt og tillidsfuldt forhold til deres lokale konsulent fra Byggeriets Arbejdsmiljøbus. Ifølge formandskabet er det i særdeleshed fordi: Bam-Bus er neutrale, at der ikke er tale om en kontrolmyndighed, og at alle konsulenttydelser fra Bam-Bus er fuldstændig gratis.

Baggrunden for det er, at Bam-Bus er skabt i et samarbejde mellem organisationerne i byggeriet med det formål at varetage vejledning, sparring og formidling om og af arbejdsmiljø, og finansieringen sker over overenskomsten.

- Vi ser også et fald i antallet af erhvervsbetingede sygdomme, og her mener vi bestemt, at Bam-Bus er en del af årsagen, fortæller formandskabet for Bam-Bus i form af Flemming Hansen, 3F og Mette Møller Nielsen, DI Byggeri.

Hjælpen er nær

Derfor: Uanset hvilken stilling du har i virksomheden, så er du velkommen til at tage kontakt til Bam-Bus, hvis der er en arbejdsmiljø-problematik, som trænger sig på. Noget vil sikkert kunne klares over telefonen, men andet kræver et besøg, som relativt hurtigt vil kunne komme i stand. Og du behøver ikke frygte for hverken bødeblok, påbud eller efterfølgende fakturaer. Det sker nemlig ikke. Derimod får I en god dialog med en af de regionale konsulenter, der kun har udvikling af det gode arbejdsmiljø i fokus – i lige netop jeres virksomhed.

AF MORTEN BROE BICHEL

Kontakt Bam-bus

Byggeriets Arbejdsmiljøbus er landsdækkende, og det betyder, at du naturligvis har regionale konsulenter, som du kan henvende dig til. Regionerne er opdelt, så konsulenterne er hjemhørende i hhv. Midt- & Nordjylland, Syddanmark, Hovedstaden & Bornholm – samt Sjælland og Lolland/Falster.

På hjemmesiden www.bam-bus.dk kan du finde kontaktoplysningerne på de regionale konsulenter – både i form af mail og telefonnummer. Du er mere end velkommen til at kontakte dem.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har hovedkontor på Bygmestervej i København NV. Det er derfor også muligt at tage kontakt direkte til hovedkontoret på info@bam-bus.dk eller telefonisk på hovednummeret 7217 0013 på hverdage mellem 9 og 15.

Nyt fra Bam-bus

Byggeriets Arbejdsmiljøbus udgiver hver anden måned et video-nyhedsbrev, hvor aktuelle, konkrete og relevante arbejdsmiljø-temaer gennemgås i form af korte videofilm. Her kan du på få minutter orientere dig om ting som fx vinterforanstaltninger, adgangsveje, tekniske hjælpemidler, støv og ud-sugning og mange andre relevante emner. Du kan opleve og tilmelde dig nyhedsbrevet på hjemmesiden www.bam-bus.dk eller ved at skanne QR-koden her.

Vi har desuden samlet et udvalg at videoer fra nyhedsbrevet på side 7 i denne avis. Her kan du skanne en QR-kode for hver enkelt video – og opleve den direkte på din telefon. Videoerne er optaget på byggepladsen eller i virksomheden, og du er velkommen til at komme med input og gode løsninger/ forslag til et nyhedsbrev.

FÅ
LÆST
OP

Bam-Bus på Youtube

Siden 2017 har Byggeriets Arbejdsmiljøbus (Bam-Bus) opbygget en større samling af korte og praktisk anvendelige arbejdsmiljøfilm på en YouTube-kanal. Størstedelen af filmene er udkommet i forbindelse med det nyhedsbrev, som udsendes hver anden måned til alle arbejdsmiljøinteresserede i byggeriet. Samlet set er der tale om næsten 200 film, som giver dig alt fra gode råd om, hvordan du får styr på arbejdsmiljøet, til videoer om gode tekniske hjælpemidler. Mange af videoerne er optaget på byggepladserne, og konsulenterne er altid i øjenhøjde

med dig, der ser med. Uanset om du er murer, tagdækker, bygherre eller noget helt fjerde, er der helt sikkert en video, som du – og dit arbejdsmiljø – kan få gavn af.

Flere af filmene har flere tusinde visninger, fx filmene om: At bekæmpe gipsstøv; at indrette servicevogne; at bruge vippepluse på stillads; at anvende stenklipperen SmartCutter og at facaderenovere uden tunge løft.

Her får du en række andre smagsparøver på nogle af filmene i samlingen. Du kan skanne de for-

skellige QR-koder i den hvide boks herunder for at få adgang til filmene, og så kan du selvfølgelig også søge på Byggeriets Arbejdsmiljøbus på YouTube og få adgang til samtlige film.

Endelig er der mulighed for at få de nyeste film at se, hvis du abonnerer på Bam-Bus' nyhedsbrev. Det kan du hurtigt gøre ved at skanne denne QR-kode.

AF MORTEN BROE BICHEL

Film fra Bam-bus

Instruktionskaravane

I stedet for den mere traditionelle arbejdsmiljødag har virksomheden NEM-BYG valgt at afholde noget, de kalder en instruktionskaravane som en række selvstændige arrangementer for virksomhedens ansatte.

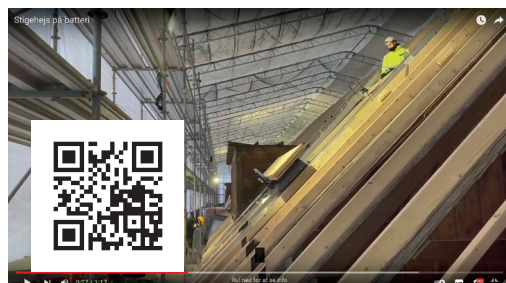
Og det initiativ har de ansatte taget rigtig godt imod, fortæller arbejdsmiljørepræsentant Mads Skovbach Nielsen i denne lille film. Kom med konsulent i Byggeriets Arbejdsmiljøbus, Peter Orby, på besøg i NEM-BYG - og hør mere om instruktionskaravane.

Exoskeletter på prøve

Exoskeletter: For nogen lyder det som science fiction, men for maler Senad Tufekcic er det hverdag. Han har haft et exoskelet på prøve, og er glad for det tekniske hjælpemiddel. Se filmen om exoskeletter her, hvor vi taler med

Senad og malermester Karina Kaas om exoskeletternes muligheder og begrænsninger.

Stigehejs på batteri

Det kan være svært at undgå tunge og manuelle løft af materialer, når man er på tagarbejde. Men der er efterhånden en række tekniske hjælpemidler, som kan være med til at gøre arbejdet mere skånsomt. Geda

Stigehejs er en af løsningerne, og den findes ovenikøbet i en batteridrevet udgave med en lastevne på 120 kilo.

Vinduesmontage fra kran og lift

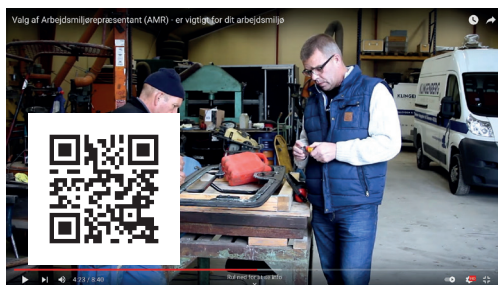
Se, hvordan det rigtige grej kan forbedre arbejdsmiljøet betragteligt. Fx kan man - stort set - slippe for tunge løft ved vinduesmontage ved hjælp af en kran og en lift.

Sikre keramiske knivblade

Skæreskader med klassiske hobbyknive fylder alt for meget i ulykkesstatistikken i byggeriet. Derfor vælger flere virksomheder at skifte de almindelige hobbyknive med knækblad af stål ud med knive med keramiske sikkerhedsblade og automatisk tilbageførsel af knivbladet. Konsulent i Byggeriets Arbejdsmiljøbus, Jesper Christiansen, har set nærmere på de nye knive i denne lille film.

Valg af Arbejdsmiljørepræsentant (AMR)

For at skabe mere opmærksomhed om vigtigheden af at vælge Arbejdsmiljørepræsentant (AMR) i virksomheden og på byggepladsen, har Byggeriets Arbejdsmiljøbus produceret en kort film om emnet. Filmen går igennem de regler, der er væsentlige for arbejdsmiljørepræsentanten – ligesom den ser nærmere på de mange steder, hvor arbejdsmiljørepræsentanten kan få hjælp og støtte.

Hvilken mening har I forhandlet jer frem til i sjakket?

Hos Enemærke & Petersen A/S har Mette Karlshøj arbejdet med, hvordan der skabes mening i arbejdsfællesskabet/sjakket og hvordan dette har en betydning for arbejdsmiljø og sikkerhed.

I et arbejdsfællesskab på en byggeplads, har den måde, du deltager og forhandler på, stor betydning for hvordan arbejde og sikkerhed håndteres. Det viser sig nemlig, at der i en fælles hverdag løbende foregår en forhandling af, hvad det er, vi gør sammen - fx i sjakket. Hvad, der giver mening for os og hvem, der har reel indflydelse på om vi arbejder godt, sundt og sikkert.

Hvordan taler I sammen i sjakket?

Det kan være, at der i sjakket snakkes åbent og direkte om arbejdsmetoder, sikkerhed og trivsel, men det kan også være, at (sikkerheds)arbejdet er styret af usagte, underliggende og mere skjulte dagsordener.

På samme måde kan det også være forskelligt, hvor meget den enkelte reelt har mulighed for at gøre sin mening gældende.

Man kan i sjakket se på, om alle kan komme til orde og have en mening, eller om det er nogle få toneangivende personer, der sætter dagsordenen?

Man kan gøre sin mening gældende på mange måder. Ja man kan sågar påvirke ved slet ikke at deltage. Hvis din makker altid nægter at tage hjelm på, giver han gennem "ikke-handling" sin mening til kende overfor et hjælpåbud.

I et arbejdsfællesskab giver det man gør altid mening i fællesskabets logik. Men det er ikke nødvendigvis "det bedste eller sikreste", fællesskabet bliver enige om. Det kunne for eksempel være:

"Det er vigtigere for os, at vi kommer hurtigt i gang med arbejdet, end at vi husker at tjekke stilladset, inden vi går op på det".

"Det er helt ok, at lærlingen altid laver det tungeste arbejde - han er jo ung og stærk".

"Det er nemmere og hurtigere at bruge én hånd på vinkelsliberen og derfor er det helt i orden, at man gør det - selvom vi godt ved at det er farligt".

"Jeg behøver ikke at gå og holde øje med om adgangsvejene er ryddet".

FÅ
LÆST
OP

Hvordan er jeres arbejdsfællesskab?
Du kan selv prøve at se på det arbejdsfællesskab, du er en del af ved at være nysgerrig på hvilken mening I lægger i (sikkerheds)arbejdet:

- Taler I åbent om, hvor sikkert I arbejder, eller gør I mest, som I plejer?
- Er jeres fælles vaner og rutiner reelt sikre, eller har I bare overbevist hinanden om at det er de, fordi det er gået godt mange gange?
- Hvem har mest indflydelse på hvordan I arbejder - den risikovil-

I et arbejdsfællesskab har tre ting betydning, for det der forgår:

Fælles virksomhed - de ting vi gør sammen; arbejdet, sikkerhedsarbejdet, hvordan vi spiser frokost og forhandler akkorder, altså vores adfærd og formålet med det, vi gør sammen.

Gensidigt engagement - vores opfattelse af hvad der er rigtigt og forkert, og "opskriften" på hvordan man bliver en del af fællesskabet.

Fælles repertoire - de historier, rutiner, ord og måder at gøre ting på, i hverdagen og i fællesskabet.

De tre ting tilsammen er en løbende forhandling af, hvad der giver mening og af hvordan man er "en god håndværker".

lige machomand eller sjakkets forsigtig-Per?

- Har I nogen eller noget i jeres sjak, der modarbejder, at jeres arbejde er sikkert?

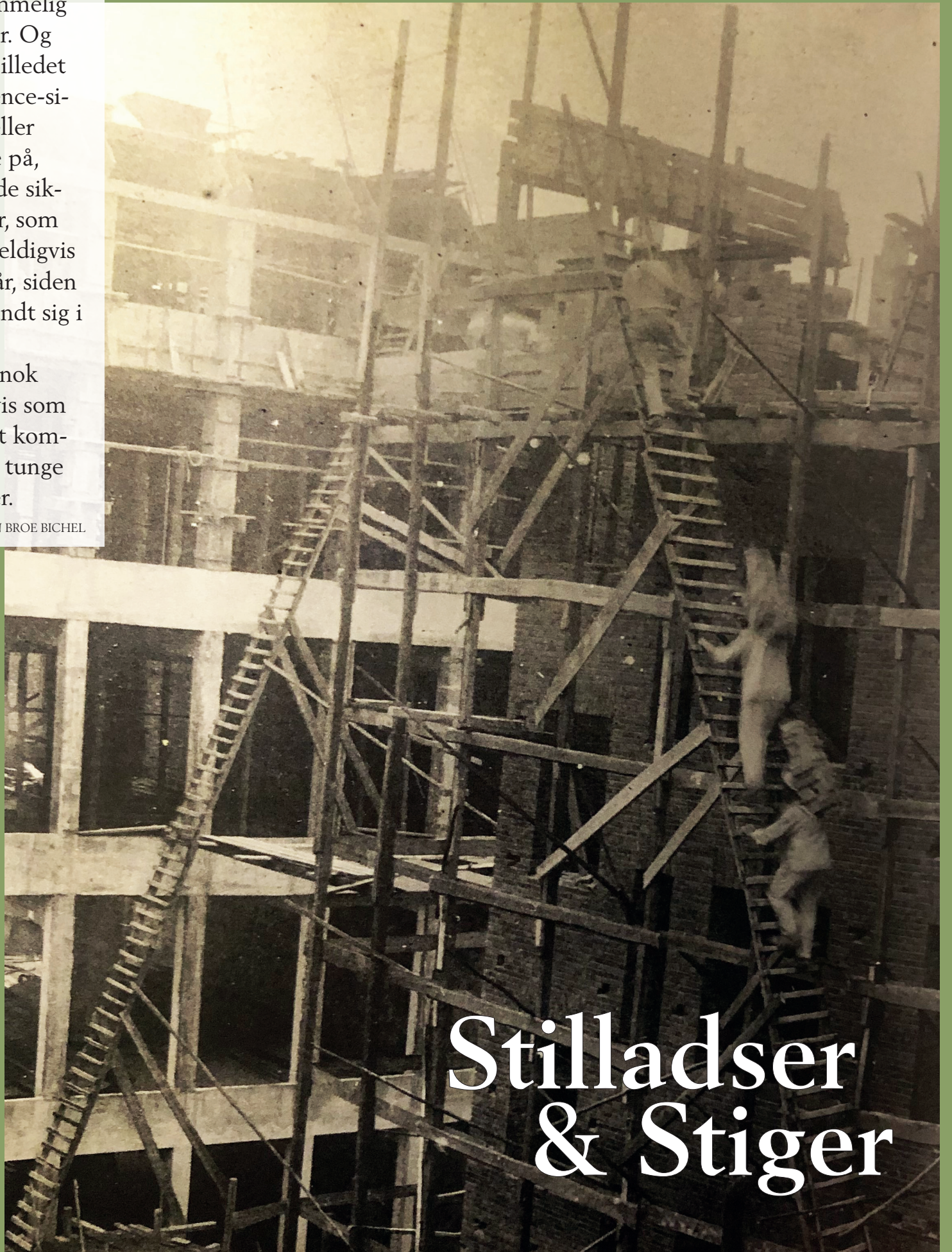
AF METTE KARLSHØJ

De gode gamle dage

Selvom det er en smule utydeligt – det gamle foto – så er der vist ingen, der kan være i tvivl om, at det er temmelig farligt, det, der foregår. Og hvis vi havde flyttet billedet om til vores konkurrence-side, så ville der nok heller ikke være nogen ende på, hvor mange graverende sikkerheds-overtrædelser, som man kunne nævne. Heldigvis er der gået godt 100 år, siden situationen her udspandt sig i datidens København. Dengang kunne man nok godt have brugt en avis som *Under Hjelmene* til at komme med gode råd om tunge løft, stilladser og stiger.

AF MORTEN BROE BICHEL

Stilladser & Stiger

Tilskud til at minimere risikoen for arbejdsskader? Ja tak!

FÅ
LÆST
OP

Som mester kan det i hverdagen være svært at afse tid og ressourcer til at undersøge nye måder at sikre bedre arbejdsmiljø. Med arbejdsmiljøpuljen har virksomheder en unik mulighed for at få tilskud til projekter, der forebygger fysisk og psykisk nedslidning og arbejdsulykker.

Så er det nu, man skal slå til, hvis arbejdsmiljøet på arbejdspladsen trænger til en hjælpende hånd. En ny arbejdsmiljøpulje er nemlig åben for ansøgninger.

Private virksomheder med op til 50 ansatte kan søge tilskud til projekter, der gennem forebyggelse af fysisk og psykisk nedslidning og arbejdsulykker kan styrke arbejdsmiljøet.

Man kan søge midler til at afprøve tekniske hjælpemidler eller målrettet rådgivning inden for arbejdsmiljø. Man kan for eksempel søge om tilskud

The screenshot shows the website for Arbejdstilsynet. The main heading is 'Arbejdsmiljøpulje til forebyggelse af nedslidning'. Below it, a sub-heading reads: 'Private virksomheder med op til 50 ansatte kan løbende søge tilskud til projekter, der forebygger fysisk og psykisk nedslidning og arbejdsulykker. Der kan søges til arbejdsmiljørådgivning, fysisk træning og afprøvning af tekniske hjælpemidler.' There are three call-to-action buttons: 'Arbejdsmiljørådgivning - Søg tilskud til autoriseret arbejdsmiljørådgivning', 'Sundhedsfremme - Søg tilskud til sundhedsfremme med fysisk træning', and 'Tekniske hjælpemidler - Søg tilskud til leje/afprøvning af hjælpemidler'.

til leje af ergonomiske hjælpemidler i tre måneder, så man bedre kan vurdere, om hjælpemidlet er det rette. Man kan også søge tilskud til projekter, der er sundhedsfremmende - såsom projekter til at oprette styrke- og konditionstræning til medarbejderne.

Man kan læse mere om, hvad der kan søges midler til på Arbejdstilsynets hjemmeside: <https://at.dk/arbejdsmiljoearbejdet/arbejdsmiljoepuljen/> eller kontakte Bam-Bus direkte på 72 17 00 13 eller skrive til deres mail info@bam-bus.dk.

AF BRITTA MØRK JOHANSEN

Nye midler til konsulent-hjælp til branchens virksomheder

Branchefællesskabet for Arbejdsmiljø i Bygge og Anlægs nye konsulenttjeneste er startklar.

BFA Bygge og Anlæg har fået bevilliget 12,5 mio. kr. til bl.a. at styrke arbejdsmiljøet direkte ude hos branchens ledelser og medarbejdere.

"Det er nu tid til at prøve noget nyt, hvor vi ønsker at støtte arbejdspladserne i at opbygge en kultur med god adfærd ift. sikkerhed og sundhed" siger Mette Møller Nielsen, næstformand i BFA Bygge og Anlæg. Konsulenterne i den nye konsulenttjeneste har derfor fokus på virksomhedens aktuelle udfordringer og på at løsninger så vidt muligt bliver en del af driften.

Der er i Danmark kommet nye mål og pejlemærker for arbejdsmiljøet, som der også er grund til at stile efter i byggeriet.

"Med den nye konsulenttjeneste støttes virksomheder i tiltag, som direkte eller indirekte er med til at nedbringe ulykker, nedslidning og farlig kemi. Det kan fx være at få styr på kemien, brug af et nyt teknisk hjælpemiddel til løft eller at få arbejdsmiljøet ind i ordremodtagelsen" siger Flemming Hansen, formand for BFA Bygge og Anlæg.

Konsulenttjenesten består af erfarne arbejdsmiljøfolk og er forankret i Byggeriets Arbejdsmiljøbus. Hør mere og bestil et besøg på <https://bfa-ba.dk/konsulenttjenesten/> eller ring på 72 17 00 13.

AF BRITTA MØRK JOHANSEN

TEMA

UNDER HJELMENE Nr. 2/2021

AF SKADE BLIVER MAN KLOG

Sådan lyder et gammelt ordsprog, som nok passer på mange af livets forhold. Men når vi snakker arbejdsskader, er det desværre ikke altid virkeligheden. Mange ulykker gentager sig, fordi ingen har lært af dem og sørget for at fjerne årsagerne til en ny ulykke.

Arbejdsskader opdeles i to typer. Ulykker som jo sker pludseligt; og erhvervsygdomme, som opstår over længere tid.

Temasiderne her handler kun om ulykkerne. Formålet med temaet er at få os til at lære af de ulykker, der desværre sker, sådan at de ikke sker igen.

Ulykker kan have mange årsager. Fejl i materiel, værktøj eller maskiner, forkert planlægning, manglende eller forkert grej, manglende viden om eller instruktion i opgaven, forkert udførelse, uopmærksomhed, "jeg skulle bare lige", sammenstød med andre og mange andre årsager. Fælles for dem alle er, at vi skal lære af dem, så de ikke sker igen. Der er jo ingen, der er interesseret i, at nogen kommer til skade ved deres arbejde. Det handler dette tema om.

AF FLEMMING HANSEN

Læs mere
her i
TEMA'et

Hvor mange ulykker sker der egentlig?

Hver dag sker der ca. 22 arbejdsulykker på danske byggepladser. Af dem er de 5 så alvorlige, at de giver mindst 3 ugers fravær. De helt nøjagtige tal var 5.657 arbejdsulykker i 2020, hvoraf de 1.227 var alvorlige. Det kan du se i de indsatte statistikker fra Arbejdstilsynet.

Statistikken spænder over 6 år (2015-2020). Man kan se, at antallet stiger fra 4.879 i 2015 til 5.657 i 2020. Men samtidig er der også kommet flere i arbejde i perioden.

Så hvis man kigger i den, der hedder "Ulykkesincidens", så kan man se, at antallet nærmest er konstant. Nemlig 314 (pr.10.000 ansatte) i 2015 og 316 i 2020.

Anlægsbranchen gør det bedre

Branchen som helhed evner altså ikke at få stoppet arbejdsulykkerne. Faktisk har tallet stået ret stille over en periode på hele 30 år. Andre brancher har gjort det meget bedre. Kun i anlægsbranchen er tallet faldende. Her er man gået ned fra en incidens på 345 til 293.

Branchegruppe (36 grupper)	Antal (alle ulykker)						I alt	Ulykkesincidens (alle ulykker)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020		2015	2016	2017	2018	2019	2020
01 Anlægsarbejde	649	707	662	678	668	642	4.004	345	361	331	327	307	293
02 Opførelse og nedrivning af byggeri	2.513	2.633	2.754	2.936	3.002	3.074	16.932	328	330	332	342	342	342
03 Færdiggørelse af byggeri	1.717	1.834	1.876	1.985	1.862	1.941	11.215	286	296	298	304	279	290
Bygge- og anlægsbrancherne, samlet	4.879	5.174	5.292	5.599	5.552	5.657	32.153	314	321	319	326	314	316

Branchegruppe (36 grupper)	Antal (fravær >= 3 uger)						I alt	Ulykkesincidens (fravær >= 3 uger)					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020		2015	2016	2017	2018	2019	2020
01 Anlægsarbejde	133	160	143	115	130	134	815	71	82	71	55	60	61
02 Opførelse og nedrivning af byggeri	678	682	663	700	660	722	4.105	88	86	80	82	75	80
03 Færdiggørelse af byggeri	330	385	339	348	343	371	2.116	55	62	54	53	51	55
Bygge- og anlægsbrancherne, samlet	1.141	1.227	1.145	1.163	1.133	1.227	7.036	73	76	69	68	64	69

Kilde: Arbejdstilsynet

Tallet kan og skal komme ned

Til gengæld er det lykkedes at få antallet af erhvervs sygdomme bragt ned de sidste 5-10 år. Det er sådan noget som rygskeer, lungeskeer, knæ, albuer, hudlidelser osv. Altså skader der opstår over tid. Typisk er det de skader som Byggeriets Arbejds miljøbus (Bam-Bus) vejleder om, som nu ser ud til at have noget effekt.

Når det handler om ulykker, så ser det stadig ret håbløst ud. Men som du kan læse andetsteds her i bladet, så er branchens parter – altså både arbejdsgiverne og arbejdstagernes organisationer – blevet enige om, at ulykkestallet skal ned med 20% i de kommende år. Vi håber, alle aktører vil tage denne målsætning til sig og bidrage til at nå målet.

AF FLEMMING HANSEN

Sådan kan I lave en ulykkes-analyse

Hvis virksomheden og de ansatte ønsker at forebygge ulykker, er det en god ide at analysere alle ulykker. Det samme gælder ved nærved-ulykker.

Når I analyserer en arbejdsulykke i virksomheden, er det vigtigt at finde de bagvedliggende årsager til ulykken. Målet med undersøgelsen af ulykker er ikke at finde skyldige eller ansvarlige. Målet er deri-

mod at finde frem til hvilke muligheder, der er for at forebygge lignende ulykker i fremtiden.

I kan gøre det på følgende måde:

- Kortlægge ulykken
- Analysere ulykken
- Forebyggelse så ulykken ikke sker igen

Kortlægning

Start med at samle så mange oplysninger som muligt sammen om, hvad der skete, og under hvilke omstændigheder det skete. Husk også at finde frem til alle de bagvedliggende årsager – ved at kigge bredt på ulykken.

Gå i gang mens hukommelsen er frisk, og eventuelle vidner fortsat er på pladsen. Tal med alle relevante personer.

Analyse af ulykken

Når alle væsentlige oplysninger om ulykken er beskrevet, kan I gå i gang med at analysere den. Få besvaret, hvad der skete, og hvorfor det skete.

Husk, at der ved de fleste ulykker kan være flere årsager. Det er vigtigt at afdække dem alle sammen, da det giver de bedste muligheder for at lave forebyggende tiltag i virksomheden.

Forebyg

Gennemgå analysen, og find ud af, hvad der kunne have forhindret ulykken.

Vurder derefter alle forslag til ændring i arbejdsgange og andre forebyggende tiltag og beslut, hvilke tiltag der skal gennemføres nu eller senere.

Beslut til sidst, hvem der har ansvaret for at gennemføre de forebyggende tiltag; hvornår de skal være klar, og hvordan man kan bruge resultaterne af undersøgelsen i jeres APV og risikovurdering.

AF BRITTA MØRK JOHANSEN

Arbejds miljøorganisationens opgave ved ulykker

Arbejds miljøorganisationen skal sørge for, at årsagerne til ulykker, forgiftninger og sundhedsskader samt tilløb hertil undersøges, og sørge for at få gennemført foranstaltninger, der hindrer gentagelse. Arbejds miljøudvalget skal en gang årligt udarbejde en samlet oversigt over ulykker, forgiftninger og sundhedsskader i virksomheden.

Anmeldelse af ulykker til AT - REGLERNE

Hvem, hvor og hvornår??? – det er godt at kende reglerne for anmeldelse af arbejdsulykker, hvem der skal anmelde den samt hvor og hvornår det skal ske.

Har du haft fravær på grund af en arbejdsulykke, skal den anmeldes til Arbejdstilsynet via ATs hjemmeside og det digitale system EASY

Hvem; Din arbejdsgiver skal anmelde arbejdsulykken til AT.

Er du i den situation, at din arbejdsgiver ikke vil anmelde ulykken, kan du også selv anmelde en arbejdsulykke via EASY. Her kan det være en fordel for dig at få hjælp af din fagforening.

Hvor; Gå ind på www.at.dk, tryk på selvbetjening og anmeld via EASY.

Hvornår; En arbejdsulykke skal anmeldes senest 9 dage efter tilskadekomst.

Sker det ikke, risikerer du kan miste retten til eventuel erstatning.

Der er mange myter om, hvornår der er tale om en ulykke og om den skal anmeldes. Både myter og regler er tydeligt og let forståeligt beskrevet i AT's video – Arbejdsulykker – Regler og myter, som du kan se ved at scanne QR koden i denne artikel.

Hvis der ikke er tale om en pludselig opstået skade, men en arbejdsbetinget lidelse, skal du gå til din læge og få lægen til at anmelde lidelsen til AES – Arbejdsmarkedet Erhvervssikring. Du kan også få hjælp i din organisation.

En sidste morale skal lyde herfra: Er du i tvivl, så anmeld ulykken, derved sikrer du din medarbejder bedst i fx tilfælde af varige men eller tab af erhvervsevne.

AF PIA ENEMÆRKE BECKER

Skan koden for at se AT's film om arbejdsulykker.

Kender du til hvilke ulykker, der er i Bygge og Anlæg?

En arbejdsulykke er en pludselig hændelse i forbindelse med arbejdet, som fører til, at en person kommer fysisk eller psykisk til skade.

Men ved du hvilke ulykker, der er flest af i Bygge og Anlæg?

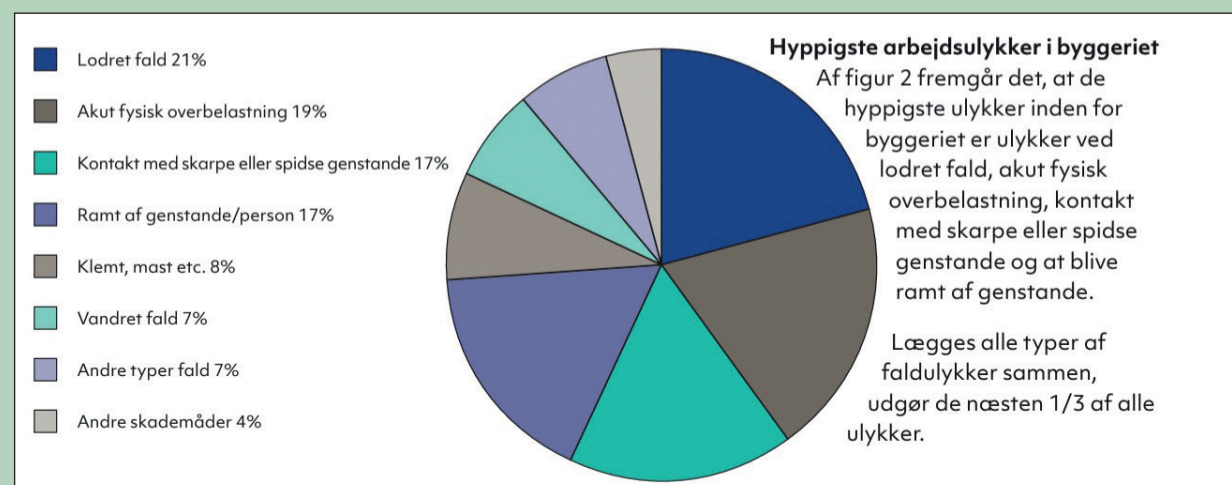
Hvis man dykker ned i data over anmeldte arbejdsulykker, så er der nogle ulykkestyper der sker

flere af i byggeriet end andre. Du kan se de hyppigste ulykker i skemaet herunder (figur 2).

Højdespringeren er lodret fald – også det man kalder nedstyrtningulykker. Risikoen er til stede ved arbejde på fx stiger og stilladser, samt ved bygninger under opførelse.

Derudover er der ulykker ved brug af skærende maskiner og håndværktøj samt fald, gliden eller snublen i samme niveau, fx på grund af rod og uorden samt ulykker med byggelementer og kørende maskiner.

AF BRITTA MØRK JOHANSEN

Figur 2. Kilde: Arbejdstilsynet - 2020

Forebyg ulykker

Vidste du, at der er en tydelig sammenhæng mellem antallet af alvorlige ulykker, mindre alvorlige ulykker, tilløb til ulykker, farlige handlinger og farlige forhold? Hvis I vil reducere ulykkerne må I først og fremmest reducere tilløb til ulykker.

Når ulykker skal forebygges, kan man sammenligne dem med isbjerger. Ligesom med isbjerger er kun 10% af ulykker synlige "på overfladen". De sidste 90% er skjult "under vandet".

Langt de fleste ulykker og uheld i en virksomhed er nemlig ikke kendt af andre end dem, der er direkte involveret i hændelsen.

Derfor - som vi fortalte om i Under hjelmene nr. 18, så forebygges ulykker således: **Jo flere tætpå-hændelser/tilløb til ulykker I fjerner, jo færre alvorlige ulykker vil der ske.**

AF BRITTA MØRK JOHANSEN

Hvordan undgår vi ulykker?

En af måderne at undgå ulykker på, er at få mere viden om, hvordan man kan undgå de farlige situationer og hele tiden blive husket på dem. En anden metode er, når vi med plakater, små foldere, aviser og lignende bliver mindet om, at vi ikke kan slippe foden fra pedalen, men hele tiden skal tænke sikkerhed.

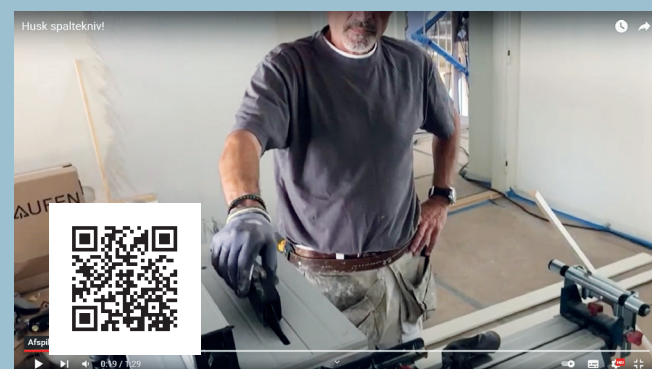
Der er mange forskellige metoder, vi kan gøre brug af, når vi formidler viden og husker hinanden på de gode løsninger.

I de to korte videoer (som jo i sig selv er en let og tilgængelig metode) kan du se, hvordan man let kan formidle de gode løsninger og hvordan vi kan huske hinanden på hele tiden at have fokus. Feriefilmene får en dobbelt virkning, fordi den både inspire-

Se filmene her!

Undgå stigning i antallet af ulykker efter en ferie.

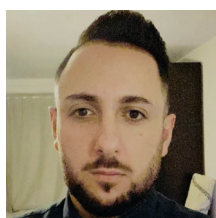
Husk at bruge spaltekniv på saven.

rer andre til lignende plakater og så husker den os alle på, at vi skal have fokus - også lige efter en dejlig ferie,

hvilket især er et tidspunkt, hvor mange desværre kommer til skade.

AF LISBETH RUD HANSEN

VOXPOP

Jacob Jawad,
byggeleder

Har du eller din virksomhed været udsat for en ulykke og hvad lærte du/I?

"Jeg havde en håndværker, som kom til skade. Vi tog kontakt til arbejdsmiljøafdelingen. De var forbi og vi fik udfyldt et ulykkesbilag. Jeg tog håndværkeren med bagefter og snakkede med om, hvordan vi kan forebygge skaderne i fremtiden og hvilke andre løsninger, vi kan bruge. Det var en finecutter, han skar sig i tommelfingeren med. Vi lærte, hvordan vi skulle håndtere finecutteren sikkert.

Ronnie Efland,
stilladsarbejder

Har du eller din virksomhed været udsat for en ulykke og hvad lærte du/I?

"Jeg fik skåret mig i låret med en hobbykniv. Jeg lærte efterfølgende at holde rigtigt på kniven. Når man skærer ekstra hårdt, så smutter den lige pludselig."

Christian Frederiksen,
tømrer

Har du eller din virksomhed været udsat for en ulykke og hvad lærte du/I?

"Min makker kom til skade. Han brugte en lang bitsholder, den er der jo ikke magnet i, så skruen vælter, da han skal skrue den i. Bitsen smutter ind i hånden på ham. Han er godt smadret i hånden, så han må på penicillinkur efterfølgende. Vi har lært at bruge en almindelig bitsholder, der er trods alt magnet i."

Diversitet kan styrke byggeriet

Et af de emner, som drøftes i branchen lige nu, er diversitet. Hvis der er flere kandidater til stillingerne, er der også flere gode talenter, der kommer ind i branchen. Men det er ikke det eneste: Branchens kultur, arbejdsgange og arbejdsmiljø påvirkes og udvikler sig også med større forskellighed og diversitet på arbejdspladsen. Særligt sidstnævnte – arbejdsmiljøet – er interessant for nærværende avis.

Kvinder i Bygge- og Anlægsbranchen

Hvis vi starter med at se på kvinder i byggebranchen, så er der flere forskellige initiativer, der i de senere år har forsøgt at sætte ord og handling på, for at gøre noget ved det. Det drejer sig blandt andet om:

- **Boss Ladies**, som inspirerer kvinder til at søge ind i byggebranchen. Mere end 150 kvinder er nu ambassadører for initiativet. De besøger virksomheder og skoler for at tiltrække og fastholde kvinder i branchen.
- **Byggeriets Kvinderåd**, som blev etableret i 2018 for at sikre, at flere kvinder tager en byggefaglig uddannelse – og at branchen udvikler sig i en attraktiv retning for kvinder at søge ansættelse i.
- **Foreningen for Byggeriets Samfundsansvar** har i foråret udgivet en rapport, som forsøger at finde løsninger på, hvordan man skaber et arbejdsmiljø i byggeriet, som appellerer til både kvinder og mænd.

- **FIU-ligestilling** (Fagbevægelsens Interne Uddannelser) er et partnerskab mellem en række fagforbund – heriblandt også 3F – hvor der udarbejdes materialer, som kan være med til at udvikle og skabe mere ligestilling i blandt andet byggebranchen.

Når vi tager arbejdsmiljøbrillerne på, og fortæller, at der sker en positiv udvikling af kulturen på arbejdspladser med større diversitet, så er det ikke grebet ud af luften. Vi har fx undersøgt det i Under Hjelmenes podcast om 'kvinder i byggeriet', hvor vi besøger forskellige arbejdspladser – og får levende stemmer og beretninger til at understøtte det.

Det handler ikke kun om køn

Det er ikke kun køns-diversiteten, der sætter gang i den positive udvikling af både psykisk og fysisk arbejdsmiljø på byggepladsen. Hvis

man arbejder aktivt for at gøre plads til alle uanset race, hudfarve, tro, politisk overbevisning, seksuel orientering, køn, alder, handicap og social oprindelse, så arbejder man også for diversitet. Og den kommer ikke nødvendigvis af sig selv. Den kommer ved at give plads, starte dialogen om de mulige udfordringer og så iøvrigt modvirke chikane. Alt sammen elementer, der er med til at forbedre det psykiske arbejdsmiljø. Blandt nogle af de initiativer, som også har fokus på at skabe plads i branchen er:

- **Erhvervsuddannelseselever imod Fordomme (EiF)** som arbejder aktivt for at gøre erhvervsskolerne mere inkluderende.
- **Under ombygning** er et håndværkernetværk for kvinder, transpersoner og non-binære, der arbejder i bygge- og anlægsbranchen.
- **Bygherreforeningen**, som har opstillet en række råd og anbefalinger til, hvordan man sikrer større diversitet på landets byggepladser.
- **Organisationerne, DI og 3F** støtter også initiativer om diversitet i byggeriet.

Der er altså mange gode kræfter, der arbejder på at få tingene til at bevæge sig.

AF MORTEN BICHEL

FÅ
LÆST
OP

Efter ulykken – tag snakken i skuret

AF FLEMMING HANSEN

Når en kollega er kommet til skade ved en arbejdsulykke, opstår der en masse tanker og spørgsmål hos kollegerne. Hvad gik der egentlig galt? Kunne det lige så godt have været mig? Kommer han mon tilbage? Hvad sker der med ham nu? Hvordan undgår vi, at det sker igen?

Hvad med hans familie, børn, hus og hjem? Får han nogen erstatning?

Alle er påvirket

Voldsomme ulykker med stor personskade gør naturligvis stort indtryk på dem, der så det eller var tæt på, men også små ulykker gør indtryk. De

indtryk skal vi ikke bare overse eller glemme. De er meget vigtige i forhold til mindst tre ting: De kan hjælpe jer selv til at bearbejde hændelsen, de kan hjælpe jeres kollega i forhold til evt. sagsforløb, og de kan bruges til at sikre, at en lignende ulykke ikke sker igen.

Ulykken skal gøre os bedre

Ingen bryder sig om ulykker. Alle vil gerne undgå dem. Når det så alligevel sker, må vi stille os selv spørgsmålet – hvorfor skete det? Det er en vigtig snak for netop at undgå, at noget lignende sker igen. Var det en defekt i værktøjet eller materiellet? Var det fordi, der manglede noget sikkerhed, fx rækværker eller afskærmning? Var den skadelidte instrueret i arbejdet? Var det uforsigtighed? Uanset hvad årsagen var, kan og skal det gøre os klogere, så arbejdet fremadrettet udføres uden at nogen kommer til skade.

Var det nogens skyld

Efter en ulykke leder man ofte efter

en skyldig person. Var der nogen, der havde gjort noget forkert? Nogen, der havde glemt noget, overset noget, presset for meget. Det kan være arbejdsgiveren, en formand eller måske endda skadelidte selv. Sådan noget kan være interessant for jurister og sagsbehandlere. Det interessante for os, som kolleger på byggepladsen og i firmaet, er at sikre, at der ikke er flere, der kommer til skade. Så lad være med at snakke skyld og lad være med at pege fingre. Det er der andre folk til – Arbejdstilsyn, politi og så videre. Vi skal bare forholde os til det der skete og lære af det.

Snak er godt

Så tag snakken i sjakket. Det er godt at få sandheden frem i lyset. Det hjælper til at komme videre på en mere sikker måde end før. Og uanset hvordan en ulykke skete, så er det jeres skadelidte kollega, der har det værst. Så kan I hjælpe ham tilbage på jobbet eller på anden måde hjælpe, så bliver det helt sikkert værdsat.

Gravekasser

Vi besøgte en af Barslunds byggepladser på Letbanen ved Lyngby, hvor der udføres ledningsomlægninger bl.a. med pilotrørsboring og tunnelering af ledninger. Arbejdet foregår i dybder ned til syv meter, hvor der bliver benyttet forskellige typer afstivning af udgravningerne (heriblandt spunsede gruber og gravekasser) samt udført større overpumpningsopgaver og grundvandssænkning.

Der er mange ansatte i gang, trafik ind og ud af portene med dumpere, lastbiler og gravemaskiner. Arbejdet foregår etapevis, og der er store mængder af trafikafvikling og planlægning.

Vigtigheden af at bruge de rigtige løsninger

Størstedelen af arbejdet foregår mange meter nede i jorden, og i den forbindelse er det vigtigt, at arbejdet bliver planlagt, så det sikres, at ingen kommer til skade – hverken civile, eller ansatte.

På besøget snakkede vi med flere af de ansatte på projektet bl.a. maskinfører Michael Havmand, som også er arbejdsmiljørepræsentant for maskineførerne i hele Barslund, formand Jesper Christiansen, samt projektleder Mathias Ravn.

Her blev der spurgt ind til valg af gravekasser og vigtigheden af at bruge de rigtige løsninger.

Jesper Christiansen og Michael Havmand, som begge har været ansat i Barslund i rigtig mange år, fortæller, at både formænd og maskinførere har mange års erfaring med de forskellige typer afstivning, som findes. De har erfaring med og ved, hvordan de monteres og sættes korrekt, samt på en sikker og forsvarlig måde. Derfor byder begge parter også ind med deres erfaring og viden, når der skal vælges den mest sikre afstivning. Der findes nemlig mange former for gravekasser, som fx manhole box, lineære gravekasser, spunsedekasser, samtidig med at det også kan være nødvendigt at anvende indfatningsvægge.

En af de ting, som ofte udfordrer

er, at der ligger mange ting i jorden, såsom kloak, gas og el, der skal tages højde for, mens der også kan være uforudsete ting, såsom store sten osv. Derfor gælder det også om at finde det materiel, som er mest fleksibelt, og kan klare opgaven, man står overfor på projektet, da det ellers kan have store konsekvenser.

Mathias Ravn fortæller, at Barslunds Design & Engineering-afdeling udfører beregninger på baggrund af jordbundsforhold, dybder, grundvand og størrelse af udgravningerne, så der bliver valgt den rigtige afstivning til netop den arbejdsopgave, de står overfor på projektet.

Dokumentation og beregninger

Projekteringsleder, Benjamin Mørup, har haft en vigtig rolle i Barslunds beregninger på projektet i Lyngby. Han fortæller, at de generelt oplever, at bygherrerne stiller større krav til beregninger og dokumentation for den valgte afstivning.

Hvor det i mange år har været normalen for indfatningsvægge, gælder det nu også i større grad for helt almindelige gravekasser. Og det stiller også større krav til leverandørerne af gravekasser, som i langt større grad skal levere data og oplysninger på deres løsninger.

De øgede krav til beregninger, dokumentation og redegørelse for udførelsesmetoder betyder også, at processen er længere end tidligere, og det

kræver stor planlægning. Derfor skal man være ude i god tid, inden man planlægger at skulle i jorden.

Fremtiden

Der er forventning om, at kravene til beregninger og dokumentation for afstivning kun vil fortsætte med at stige. En af årsagerne skal bl.a. findes i, at de materialer, der lægges i jorden i dag, skal fremtidssikres, og derfor bliver materialerne større i dimensionerne. Derfor bliver der gravet dybere – og til tider også bredere – hvilket stiller krav til den helt rigtige afstivning.

Konsekvenser ved forkert brug af gravekasser

Men hvorfor er det egentlig vigtigt at vælge den rigtige type af gravekasse?

Siderne kan falde ned, og det hele kan styrte sammen, hvis det er monteret forkert, eller hvis der ikke er designet efter de nødvendige antagelser.

Det kan have store konsekvenser og koste menneskeliv, både hvis udgravninger og bygninger skrider sammen, da det kan ramme både beboere og de ansatte i udgravningerne.

Da samtalen falder på arbejdsmiljø og sikkerhed, spørger vi ind til, hvorfor de på projektet i Lyngby mener, at det er vigtigt at have et godt arbejdsmiljø og sikre forhold at arbejde under. Her slutter Jesper af med at sige ”så kan vi også lægge rør i morgen”.

AF LINDA HANSEN OG
LENE HESSELDAL CHRISTENSEN

Maskinfører Michael Havmand foran en af de mange udgravninger.

FÅ
LÆST
OP

Sikkerheds- holder til stige

Jimmy Larsen fra Wicotec Kirkebjerg fandt på denne stigeholder med det formål at sikre at stigen står ordentlig fast nede i deres udgravninger ved vej.

Stigeholderen boltes fast til asfalten med franske skrueer til asfalt og betonen og stigen fastgøres med en spændestrop til stigeholderen.

AF CHRISTINA TREBBIEN

HAKI Vippestuse

En udbredt forglemmelse, når materialer skal flyttes til og fra stillads, er, at gelænderet ikke monteres igen. Og det er både farligt og ulovligt. For at undgå både besvær med at afmontere og genetablere gelænderet, har HAKI Stilladser konstrueret en vippestuse til materieltårne. Slusen sikrer mod nedstyrtning i forbindelse med afsætning og pålæsning af materialer – og giver dermed medarbejderne en langt bedre sikkerhed på stilladset.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har også lavet en lille film om vippestusen. Skan QR-koden og kom med Bam-Bus-konsulent, Søren Fisker Olesen, ud på en plads, hvor man er rigtigt glade for løsningen.

SmartMover tagdækker-modul

Som en del af det tilbehør, som passer til en SmartMover, er der nu også udviklet et modul specielt til tagdækkere. Modulet er designet til at kunne transportere de typer af materialer, som en tagdækker bruger i løbet af dagen. Vip gittersiderne ind, og du kan transportere gasflasker og tagpapruller. Vip siderne ud igen, og du kan nu transportere bredt materiale såsom isolering.

Trækvognen

Det koster ikke ekstra at være opfindsom. Tværtimod er der måske temmelig meget i tid og ærgrelse sparet, når man ikke behøver styrte rundt efter sit værktøj og grej. Idéen med trækvognen her, synes vores redaktionsmedlem, Carsten Bisgaard, skulle ud til en bredere kreds som inspiration. Det hermed gjort. Billederne taler nærmest for sig selv.

NYE FILM OM STILLADS- ARBEJDE

Det handler om at undgå nedslidning

Der er de seneste år kommet væsentlige forbedringer i forhold til både vandret og lodret transport af stilladsdele. Der er kommet kraner på lastbilerne, rulle vogne til terræn og stilladshejs til den lodrette transport. Men der er stadig meget stilladsgrej, der skal håndteres manuelt.

Derfor har stilladsbranchen lavet nogle små film, der viser, hvordan man kan håndtere det tunge stilladsgrej på den mindst slidsomme måde med brug af god løfteteknik.

Fire film på bfa-ba.dk

Med finansiering fra Branchefællesskabet for Arbejdsmiljø i Bygge og Anlæg (BFA-Bygge & Anlæg) er der lavet fire film, der omhandler håndtering af:

- Længdebjælker.
- Søjler.
- U-skiner.
- Horisontaler.

Disse film kan ses på bfa-ba.dk. Skriv "film om stilladsarbejde" i søgefeltet.

Ni film på Stilladssektionens hjemmeside

For egne midler har branchen så produceret yderligere ni film. Disse handler om:

- Håndtering af dæk.
- Håndtering af rammer.
- Håndtering af vandretliggende grej i hejs.
- Aflæsning og transport af hegn.
- Montering af 3 meter trapper.
- Montering af overdækning med kran.
- Montering af overdækning.
- Opsætning af stilladshejs.
- Opfyldning af vogn.

Hvis man vil se filmene, kan man skanne nedenstående QR-kode. God fornøjelse.

AF FLEMMING HANSEN

Nye regler for arbejde med mineraluld

Fra 1. juli skærpes reglerne for arbejde med mineraluld. Der skal fremover skelnes mellem ny og gammel mineraluld, og tidspunktet for forskellen er året 1997. Her ændrede producenterne nemlig på mineraluldsfibrene. Mineraluld fra før 1997 kaldes nu gammel mineraluld, og den var i EU klassificeret som muligt kræftfremkaldende. Mineraluld fra 1997 og frem kaldes ny mineraluld, og den er ikke klassificeret som farlig.

Beskyt dig

Med de nye regler kommer reguleringen af gammel mineraluld op på niveau med kræftreglerne med nogle få undtagelser. Så det er om at passe på og beskytte sig, når man har fat i gammel uld ved fx renoveringer. Der skal fremover være tydelig adskillelse mellem arbejdet med gammel mineraluld og andet arbejde, og der skal skiltes. Affaldsbeholdere skal også mærkes, så man kan se, at de indeholder gammel mineraluld.

Kemisk risikovurdering og instruktion

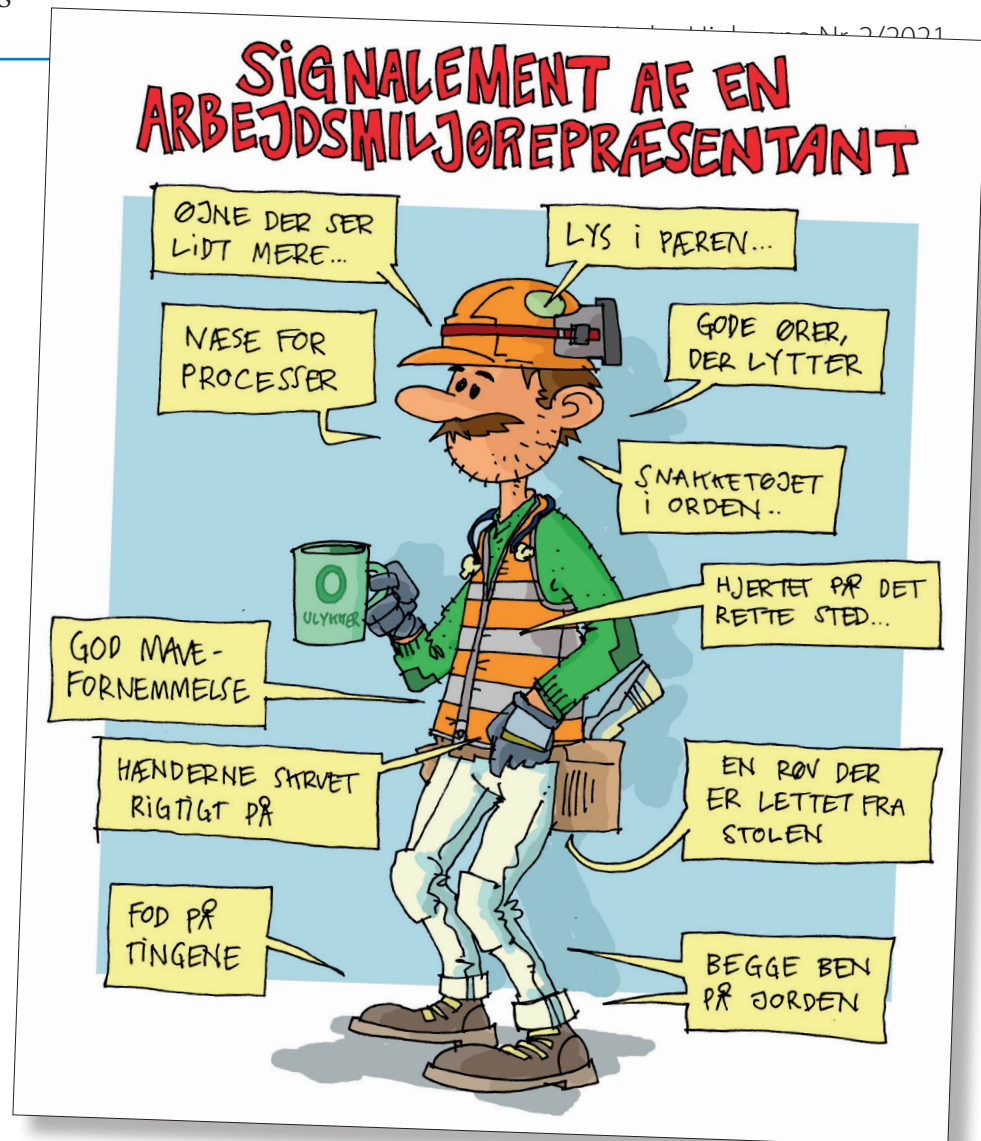
Både ny og gammel mineraluld bliver fremover omfattet af de generelle krav om kemisk risikovurdering.

Gammel mineraluld må ikke genudlægges. For den nye uld skal det overvejes, som for alle isoleringsmaterialer, om den kan erstattes af et mindre farligt eller mindre generende produkt, det såkaldte "substitutionsprincip". Der stilles fremover krav til arbejdsgiveren om udvidet og hyppigere instruktion af de ansatte.

AF FLEMMING HANSEN

Din arbejdsmiljørepræsentant er med til at sikre dig et godt arbejdsmiljø. Husk at bruge ham/hende!

Nyt forskningsprojekt undersøger betydningen af arbejdsmiljøkrav i udbud

AF JEPPE L. MØLLER OG JEPPE Z. N. AJSLEV

Jeppe L. Møller

Jeppe Z. N. Ajslev

Ingen kan være i tvivl om, at bygge- og anlægsprojekter er midlertidige og ofte ret komplekse arbejdspladser. Det betyder, at der ved hvert projekt i princippet skal skabes de rette forudsætninger for et sikkert og sundt arbejdsmiljø. På større byggeprojekter ligger der en udbudsproces og en kontrakt til grund for projektet, og det er ofte her, at grundlaget for arbejdsmiljøarbejdet skabes. I praksis viser alle erfaringer dog, at det er vanskeligt at komme godt fra start. Hvis der ikke stilles klare krav til arbejdsmiljøarbejdet i udbudsmaterialet, risikerer arbejdsmiljøet at blive nedprioriteret.

Derfor har Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA)

sammen med Syddansk universitet og DTU startet et nyt forskningsprojekt. I projektet undersøger man, hvordan krav til arbejdsmiljø beskrives i udbuds- og kontraktmateriale i byggeprojekter. Dernæst undersøges, om der er sammenhæng mellem kvaliteten af krav og beskrivelser, og så det arbejdsmiljø der udspiller sig på byggepladsen, når bygge-/anlægsprojektet er i gang.

Konkrete værktøjer

Forskningsprojektet sker i samarbejde med erfarne arbejdsmiljøkoordinatorer for at udarbejde værktøjer til at undersøge arbejdsmiljøbeskrivelser i udbuds- og kontraktmateriale. Herefter vurderes arbejdsmiljøet på 16-20 igangværende byggeprojekter såvel som deres udbuds- og kontraktmateriale ud fra værktøjerne. Efterfølgende analyseres, hvilke faktorer i aftalematerialet, der har betydning for arbejdsmiljøet i praksis.

Resultaterne bliver brugt til at udvikle vurderingsværktøjer i sam-

arbejde med branchens aktører såsom bygherrer, myndigheder, rådgivere, faglige organisationer og arbejdsgiverorganisationer.

Projektet foregår yderligere i sam-

arbejde med Værdibyg og Viden-tjenesten om Arbejdsmiljø for Bygherrer og Rådgivere, ved Byggeriets Arbejdsmiljøbus og finansieres af Arbejdsmiljøforskningsfonden.

God modtage- kultur

Under Hjelmene slår også lige et ekstra slag for den gode modtagelse i virksomhederne og på byggepladserne. I sidste nummer af avisen havde vi en stor omtale af hjemmesiden www.bygpaagodmodtagelse.dk. Hvis du ikke fik læst den, så kan vi kun opfordre til det. Find evt. sidste nummer af avisen på vores hjemmeside: www.under-hjelmene.dk

God modtagelse er vigtig, da den er med til at øge trivsel og sikkerhed for den nye medarbejder. Den nye kollega kommer hurtigere ind i arbejdsopgaverne, og modtagelsen kan også være med at sikre, at vedkommende har lyst til at blive i virksomheden.

Via hjemmesiden bygpaagodmodtagelse.dk kan du læse mere

om, hvad du skal være særlig opmærksom på ved modtagelsen af en ung, ny eller en udenlandsk medarbejder.

Du kan også finde en konkret tjekliste, som beskriver, hvad der er vigtigt at huske ved modtagelsen af nye medarbejdere. Tjeklisten kan bruges, når I fordeler opgaverne mellem mester og den person, som evt. er udpeget til at stå for modtagelsen. Det er nemlig vigtigt, at der er en klar rollefordeling ved medarbejdernes første arbejdsdag.

På hjemmesiden finder du også en stribe personlige beretninger i form af korte film, som kan være med til at fremme forståelsen af vigtigheden ved god modtagelse.

AF MORTEN BROE BICHEL

Er du i tvivl? – Så spørg din lærling

Et lærlingeforløb drejer sig grundlæggende for lærlingen om at lære faget og håndværket.

Men lærlinge kommer jo også med anden viden og andre færdigheder, som kan bringe værdi til både kolleger og virksomhed.

Vi har været ude og interviewe tagdækkerlærling Alexander Mirzai fra Icopal Entreprise, som nævner nogle eksempler, hvor han har bidraget med sin viden:

- Ny viden om fag, teknik, værktøj og materialer fra skoleforløb og fra erfaringsudveksling med andre lærlinge.
- Ny og måske bedre opmærksomhed på sikkerhed, faremomenter og gode arbejdsmetoder, der kan forebygge skader, og også nedslidning på længere sigt.
- OG ikke mindst – viden om digitale værktøjer og digitale medier

I Icopal Entreprise har vi fået virkelig god hjælp af lærlinge som Alexander ved udlevering af og introduktion til brug af smartphones og apps.

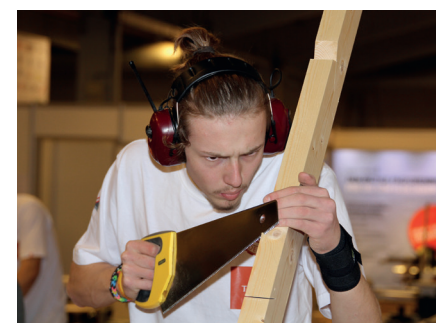
Nogle erfarne tagdækkere er ikke vant til brug af smartphones, og har været godt tilfreds med deres Nokia 3210! Den opfylder bare ikke nutidens krav til mail, digitale platforme mm.

Alle lærlinge har været rigtig gode til at hjælpe deres "gamle" kolleger i gang med de nye smartphones. Tak for deling af den viden og tak for at viden- og kompetence-delning går begge veje ☺

Eksemplet viser at videndeling går begge veje, og at vi alle kan lære noget af hinanden.

Spørg din lærling om alt det nye ☺

AF CARSTEN BISGAARD

Nye vejledninger og faktaark fra Branchefællesskabet for Arbejds miljø i Bygge og Anlæg

Under Hjelmene bringer – som altid – her en oversigt over de seneste udgivelser fra Branchefællesskabet for Arbejds miljø i Bygge- og Anlæg. Du kan finde både dem – og alle tidligere udgivelser på hjemmesiden: www.bfa-ba.dk

Branchevejledningen om arbejde i krybekældre

Vejledningen beskriver de særlige risici, der findes ved at arbejde i krybekældre, samt hvordan man effektivt kan imødegå disse.

Indholdsmæssigt er vejledningen generelt opjusteret i forhold til gældende regler samt suppleret med enkelte opmærksomhedspunkter i den medfølgende tjekliste.

Opmuringsarbejde

Branchevejledningen beskriver, hvordan man kan reducere det tunge arbejde og de belastende arbejdsstillinger samt mindske risikoen for ulykker. Den nye vejledning er suppleret med flere nye tekniske hjælpemidler, som kan afhjælpe disse belastninger og risici.

Byggepladsveje - belysning

Alle adgangsveje, transportveje og færdselsarealer skal være belyst, så færdsel og transport kan ske forsvarligt. Sørg for, at der er nok orienteringslys (min.

25 lux) til, at alle kan færdes sikkert på byggepladsen - og afspær lokaler/områder, der ikke er belyst, og hvor der er risiko for fald eller anden særlig fare. Se mere i faktaarket.

Byggepladsveje - orden og ryddelighed

Rod på byggepladsen skaber større risiko for ulykker. Ofte skyldes snubleulykker manglende orden og ryddelighed på pladsen, fx i form af ikke ophængte eller sikrede kabler eller materialer eller affald, der ligger og flyder. Se mere i faktaarket.

På med vanten:

Vinterforanstaltningerne skal være på plads!

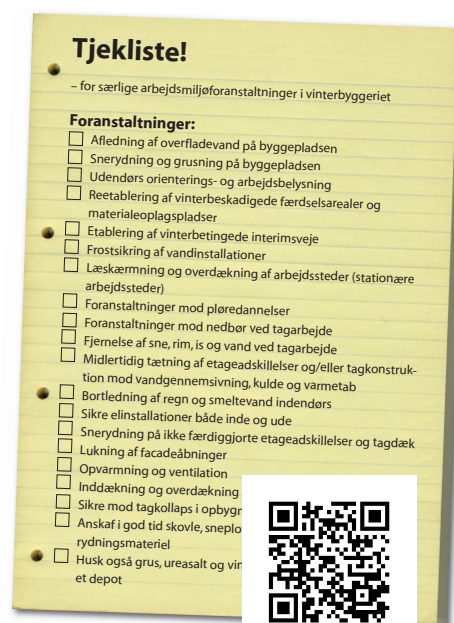
Den mørke og våde vinter udfordrer byggepladserne. Derfor har vi de VINTERFORANSTALTNINGER, som skal rulles ud over pladserne samt vedligeholdes og udbygges gennem hele vinteren.

Det betyder, at der på pladsen skal være tørre og drænedede køre- og gangveje, lys i fællesarealer ude som inde, nogen, der salter og skraber sne, inden arbejdet går i gang om morgenen, bygninger skal være lukkede, der skal være varme på og stilladser skal

inddækkes, så der kan arbejdes uden træk og i en rimelig temperatur.

Det er meget at skulle huske. Derfor får I lige genudsendt Under Hjelmenes vintertjekliste, som kan hjælpe alle på pladsen, håndværkere, som byggeledelse med at komme gennem vinteren efter reglerne. Se tjeklisten lige her – eller scan QR-koden her på siden og kom direkte ind på vintertjeklisten, som I derefter kan downloade eller printe.

AF MORTEN BROE BICHEL

Tjeklisten!

Branchevejledningen om vinterforanstaltninger

Svarene på dine spørgsmål om vinterforanstaltninger findes med stor sandsynlighed i branchevejledningen om vinterforanstaltninger. Vejledningen er en samskrivning af forskellige regelsæt og indeholder også en kort gennemgang af bestemte forhold i forbindelse med udbud, projektering, planlægning og udførelse, som har betydning for sikkerhedsarbejdet. Vejledningen indeholder ligeledes et afsnit om opvarmning af bygninger og varmt arbejdstøj. Skan koden – og se mere her.

Byggeriets Arbejdsmiljøbus har også lavet et par inspirationsfilm om vinterforanstaltninger. Her er én om inddækning skan koden.

Videoer om vinterforanstaltninger

Branchefællesskabet for arbejdsmiljø i Bygge og Anlæg har lavet en film, som samler de væsentligste informationer om vinterforanstaltninger. Se filmen ved at skanne koden her.

.... og her er en film fra Bam-Bus om overdækning af arbejdsplatforme - skan koden.

Døde i Bygge & Anlæg i 2021

Februar

En ansat er afgået ved døden efter en ulykke, hvor afdøde faldt ned fra et tag.

Maj

En ansat er afgået ved døden ved en ulykke med faldende stålbjælker.

Juni

En medarbejder er afgået ved døden efter at være blevet kørt over af en lastbil på en byggeplads.

August

En medarbejder er afgået ved døden efter en faldulykke på en byggeplads.

September

En medarbejder på en betonelementfabrik er afgået ved døden efter at have fået hovedet i klemme.

Alle kan deltage i konkurrencen og blive de heldige vindere af de flotte præmier

1. præmie: En iPad, en lækker Under Hjelmenes-taske og en t-shirt.
Blandt de øvrige besvarelser trækker vi lod om Under Hjelmenes-tasker og t-shirts.

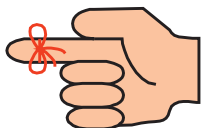

SÅDAN DELTAGER DU:

- 1 Kig godt på billedet!
- 2 Sæt ring om de steder, hvor du mener, der er noget galt og kommentér gerne.
- 3 Ta' et billede og send en SMS til 27 89 72 00. Du skal også lave en liste med en forklaring på, hvad der er galt på billedet.

HUSK Vi skal også have dit navn og adresse, så vi kan sende en eventuel præmie til dig.

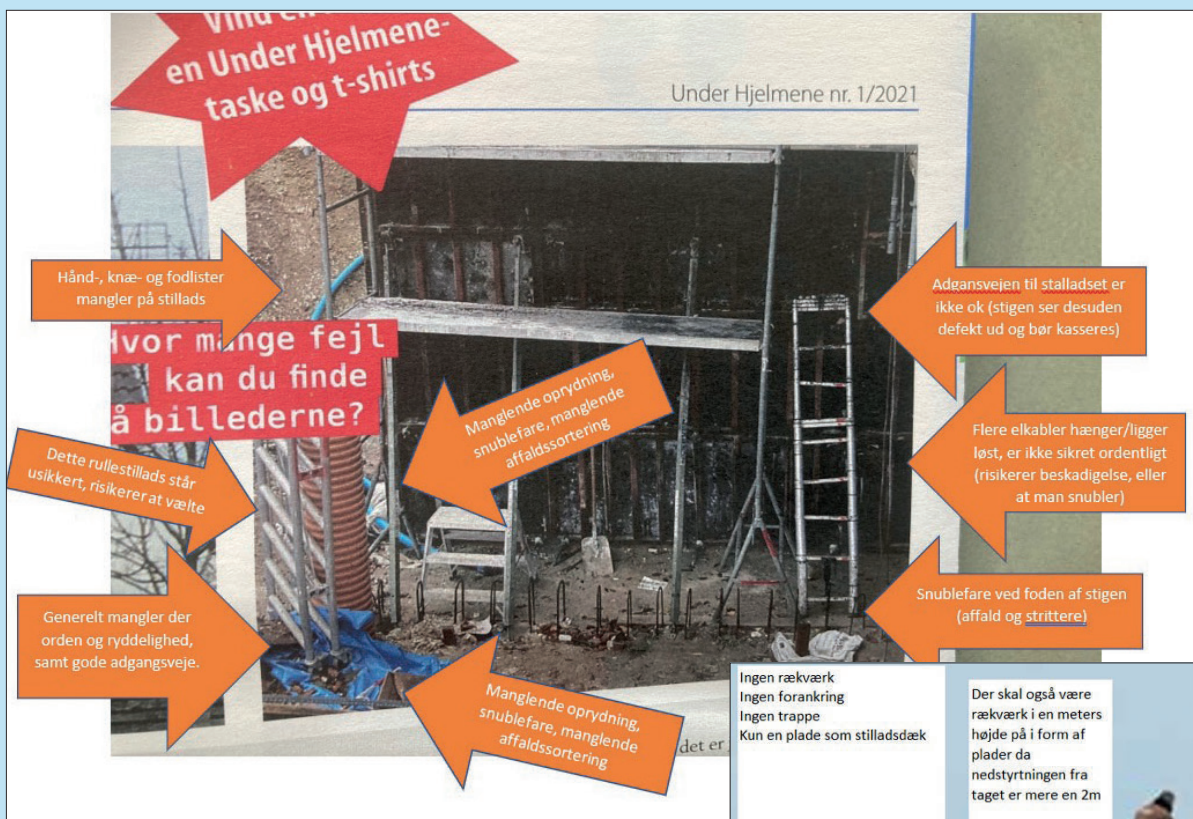
HUSK OGSÅ Vi skal have dit svar senest den 15. april 2022.

Lad konkurrencen begynde!

Hvor mange fejl
kan du finde
på billedet?

Vinder nummer 1

Der er en god grund til, at Allan Ansberg Knudsen fra Galten har forsynet dette foto med en ordentlig omgang orange pile. For selvom der er tale om et relativt lille område, så er der nærmest ingen grænser for, hvor galt det står til med rullestillads, stige, adgangsveje og oprydning på dette foto.

Under Hjelmenes redaktion siger tak for en rigtig god besvarelse. Og et stort tillykke til Allan, som vi sender en pakke med hhv. iPad, Under Hjelmenes taske og Under Hjelmenes jakke.

Vinder nummer 2

Hans Andersen fra Randers har også haft øjnene med sig, da han skulle læse det seneste nummer af Under Hjelmenes. Det er i hvert fald en ordentlig stak detaljer, som Hans er faldet over på vores foto.

Prøv selv at tage en god rundtur i bemærkningerne. Der er gode ting at tage ved lære af.

Under Hjelmenes redaktion siger tak for en god og grundig besvarelse. Og et stort tillykke til Hans. Han sender vi også en pakke med hhv. iPad, Under Hjelmenes taske og Under Hjelmenes jakke.

Der er selvfølgelig meget,
man kan vurdere en lærling på

SIDE 19

LÆRLINGE

Under Hjelmene Nr. 2/2021

Livet som lærling

Som lærling i Barslund er arbejdsmiljø og sikkerhed vigtigt. Det er man ikke et sekund i tvivl om, når man først har mødt Ole Madsen eller en af de andre lærlingeansvarlige.

De lærlingeansvarliges indblanding starter tidligt, og allerede i rekrutteringsprocessen spiller de en vigtig rolle. Det er nemlig de lærlingeansvarlige, der har kontakten til skolerne rundt omkring i Danmark og foretager den første screening af potentielle kandidater, og det er også dem – ofte i samarbejde med en formand – der holder ansættelsessamtalen og beslutter, om der er et potentiale at bygge videre på.

Der er selvfølgelig meget, man kan vurdere en lærling på, men som Ole siger det: "Hvis de ikke er værre end mig, så skal de have en chance" – naturligvis sagt med et glimt i øjet, da Ole også var arbejdsmiljø-repræsentant, inden han blev formand. Derfor lægger han også stor vægt på sikkerhed og arbejdsmiljø, når han er med til at tage nye lærlinge ind i Barslund.

Lærlinge-politik

For at sikre de bedste forudsætninger for lærlingene, har Barslund udviklet en lærlingepolitik, som alle lærlinge bliver introduceret til, og samtidig gør de lærlingeansvarlige det klart, hvad der forventes af en lærling – både ift. den faglige udvikling og arbejdsmiljø/sikkerhed. Som formand gør Ole også meget ud af at forberede sit mandskab på, at der starter en ny lærling op, og hvad det kræver af dem som kollegaer.

Særligt interesserede

Han tager selv en samtale med lærlingen den første dag, vedkommende møder ind i Barslund og sørger løbende for en grundig instruktion i både arbejdsopgaver og sikkerhedsregler. Men som formand har han også nogle betroede kolleger i produktionen, som han ved har interesse i lærlingearbejdet, og som han kan trække på til sidemandsoplæring. Det vigtigste er, at lærlingen får en grundig forklaring og ikke står på egen hånd. "Man starter med det basale og byg-

Ole Madsen har arbejdet i Barslund igennem de seneste 8 år og har selv været anlægsstruktør-lærling i virksomheden.

Siden har han først fungeret som mentor for adskillige lærlinge, og nu er han én af fem lærlingeansvarlige i hele Barslund.

Som lærlingeansvarlig er det Oles ansvar at sørge for, at Barslunds lærlinge får den nødvendige viden og erfaring til at supplere deres skoleforløb ved bl.a. at tilknytte dem de rigtige projekter.

ger på – man skal kravle, før man kan gå, og det er helt i orden at lave fejl, så længe man lærer af dem", fortæller Ole. Og er der tale om særligt farligt arbejde, er der endnu større fokus på at sikre, at lærlingene har styr på arbejdsopgaven og det sikkerhedsmæssige aspekt, inden de får lov til at deltage i arbejdet.

Menneskekundskab

Faglig viden og erfaring er dog langt fra det eneste, der er vigtigt i processen med at tage imod og oplære nye lærlinge. En af de vigtigste ting som lærlingeansvarlig er forståelsen for mennesker. Der kan nemlig være stor forskel på lærlingene, selvom de er samme alder og kommer fra samme by. Derfor skal Ole og hans kolleger være skarpe på at sætte dem sammen med de rigtige formænd og sjak – både for at sikre faglig udvikling og sikre et godt arbejdsmiljø, så alle lærlinge kommer glade og sikkert hjem fra arbejde hver dag.

AF LENE HESSELDAL CHRISTENSEN

FÅ
LÆST
OP

Under Hjelmene er også PodCast

Der er nu produceret mere end 20 podcast-episoder i vores Under Hjelmene-serie om arbejdsmiljø i byggeriet. Og vi fortsætter naturligvis med at lave nye episoder seks gange om året – i alle måneder.

Hvis du vil abonnere på de nye podcasts, kan du gøre det enten på Under Hjelmenes hjemmeside, el-

ler du kan finde og abonnere lige præcis der, hvor du henter alle dine øvrige PodCasts.

Er du ny til Under Hjelmene podcast, så er der mange evigt aktuelle arbejdsmiljøemner at dykke ned i – og blive klogere på – hvis du går på jagt i de mange episoder, som allerede er udkommet. Derfor bringer vi her på bagsiden af avisen en oversigt over

udvalgte episoder med en tilhørende QR-kode, så det er nemt at lytte til lige præcis det, som interesserer dig.

AF MORTEN BROE BICHEL

PodCast 1 - Arbejde ved vejen

Du kender det kun alt for godt. Du synes, at du er i god tid, og at alting kører, og så pludselig: Trafikken er nærmest helt

blokeret, og alting går i stå – FORDI, DER ER VEJARBEJDE. Men det, du nærmer dig, er faktisk også noget, der samtidig betyder øget risiko for både dig – og for de mennesker, der arbejder ved vejen.

PodCast 10 - Gravearbejde og BFA

Omdrejningspunktet i denne Under Hjelmene-podcast er Branchefællesskabet for arbejdsmiljø i Bygge og Anlæg – og de

vejledninger, BFA-BA udgiver for at virksomhederne kan overholde gældende regler og fremme både medarbejdernes sikkerhed og det gode arbejdsmiljø.

PodCast 16 - Renovér Sikkert

Det kan det være meget svært at opdage, om der gemmer sig farlig kemi som asbest, tungmetaller og PCB i gamle

bygningsdele. Heldigvis giver hjemmesiden - RENOVER-SIKKERT.DK - anvisninger til, hvordan du kan genkende materialerne, og hjemmesiden fortæller ligeledes om, hvornår materialerne har været i brug.

PodCast 3 - Adgangsveje og fællesarealer

Alle arbejdspladser og faste arbejdssteder skal være udstyret med adgangsveje, hvor man kan komme frem uden risiko,

og hvor der er fri passage til fx toilet og flugtveje. I byggebranchen skal man være særlig agtpågivende, da tung kørende trafik i form af leverancer og transport af materialer udgør en særlig risiko.

PodCast 11 - Ulykker og tæt på-hændelser

I denne episode af Under Hjelme-podcast ser vi nærmere på ulykkesforebyggelse og effekten af hændelses-registre-

ring. Ikke så meget i forhold til de ulykker, som faktisk ER sket, men derimod de ulykker, som KUNNE være sket. For der bruges nemlig også meget tid på at finde og registrere de farer, som lurur på arbejdspladsen.

PodCast 18 - Sikkerhedskultur

Sikkerhedskultur handler om at arbejde aktivt med sikker adfærd. Og det er noget, som skabes i et systematisk samarbejde

mellem ledelse og medarbejdere – og ved hjælp af blandt andet god planlægning. Alle har en rolle at spille, og alle skal bidrage.

PodCast 4 - Vinterforanstaltninger

Vinterforanstaltninger handler i høj grad om at imødegå udfordringerne med temperatur, kulde, mørke og fugt. Der

skal altså være ordentlig belysning, Adgangsvejene og fællesarealerne skal være solide, dræned, ryddede for sne – og grusede. Arbejdssteder skal være inddækkede, og der kan også være krav om opvarmning.

PodCast 13 - Rod og uorden

Orden og ryddelighed på arbejdspladsen er direkte knyttet sammen med ordentligt arbejdsmiljø. Det betyder nemlig

meget for både sikkerhed og sundhed – men også for så forskellige størrelser som: Arbejdsglæde, faglighed, kvalitet, arbejdspladskultur, indtjening og økonomi.

PodCast 19 - Spjældarbejde

Spjældarbejde er håndværks-jargon for de mindre opgaver og reparationer. Ofte noget, der foregår i private hjem og

derfor måske også under nogle meget skiftende arbejdsforhold. Simpelthen fordi der sjældent er tænkt ind i boligen eller hvor arbejdet nu udføres, at det pludselig kan være en arbejdsplads for håndværkere.

PodCast 6 - Tekniske hjælpemidler

I denne episode af Under Hjelme-podcast ser vi nærmere på udviklingen af de tekniske hjælpemidler, som kan

være med til at sikre et godt arbejdsmiljø i byggeriet. Hvad er det, der skal til for, at et hjælpemiddel bliver taget godt imod af medarbejderne – og dermed ender med at være en succes?

PodCast 15 - Modtagekultur

Det ER farligere at være den nye mand på jobbet, og i særdeleshed, hvis man er lærling. Heldigvis er problemet anerkendt af mange virksomheder, og derfor er der

også rigtig mange, som gør noget ved tingene. Under Hjelmene podcast handler denne gang om at tage godt imod nye medarbejdere og lærlinge.

PodCast 20 - Arbejdsmiljøpuljen

Der er godt nyt for arbejdsmiljøet – særligt for arbejdsmiljøet i private virksomheder med op til 50 ansatte - for her

kan man søge tilskud til projekter, der forebygger fysisk og psykisk nedslidning og arbejdsulykker. Der er årligt afsat 100 millioner kroner i tilskudspuljen, som virksomhederne kan søge via Arbejdstilsynets hjemmeside.